

Sygn. akt IV CSK 513/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa M. G.
przeciwko Zrzeszeniu Handlu i Usług w B.
o stwierdzenie nieważności uchwał, ewentualnie o uchylenie uchwał, ewentualnie
o ustalenie nieistnienia uchwał,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 21 lutego 2014 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 11 kwietnia 2013 r.,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych), tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2013 r., wydanym po rozpoznaniu apelacji obu stron, Sąd Apelacyjny uwzględniając apelację strony pozwanej zmienił częściowo wyrok Sądu pierwszej instancji i oddalił powództwo o stwierdzenie nieważności uchwał XXXV Nadzwyczajnego Zjazdu Delegatów Zrzeszenia Handlu i Usług w B. z dnia 17 sierpnia 2011 r. w sprawie odwołania z funkcji prezesa zarządu powódki M. G. oraz powołania do zarządu K. H. i powierzenia mu funkcji prezesa zarządu. Sąd drugiej instancji zmienił też odpowiednio rozstrzygnięcie o kosztach procesu, oddalił apelację powódki oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd drugiej instancji uznał, że brak podstaw do uwzględnienia powództwa opartego na art. 189 k.p.c. w zw. z art. 58 k.c. w sytuacji, gdy podstawą żądania stwierdzenia nieważności zaskarżonych uchwał był zarzut, iż zostały one wydane z naruszeniem postanowienia statutu pozwanego Zrzeszenia, a na gruncie art. 58 § 1 k.c. przez pojęcie sprzeczności z ustawą należy rozumieć jedynie sprzeczność z aktami prawnymi składającymi się na system źródeł prawa powszechnie obowiązującego, zaś statuty osób prawnych nie mają takiego charakteru. Sąd stwierdził również, iż nie można także uznać zaskarżonych uchwał za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego w rozumieniu art. 58 § 2 k.c. Skoro bowiem Zjazd Delegatów stanowi reprezentację wszystkich członków zrzeszenia i do jego wyłącznej kompetencji należy powoływanie i odwoływanie członków zarządu, to właśnie w świetle zasad współżycia społecznego niedopuszczalna byłaby taka wykładnia postanowień statutu, która ograniczałaby prawo tego organu do podejmowania decyzji w przedmiocie wyboru swoich władz, uzależniając ją wyłącznie od złożenia wniosku przez Radę Kupiecką. W ocenie Sądu członkowie organizacji społecznej mają prawo do tego, by byli reprezentowani przez osoby, które obdarzają zaufaniem, a zatem Zjazd Delegatów jest uprawniony do zmiany prezesa zarządu, nawet jeżeli nie wpłynął w tym przedmiocie wniosek Rady Kupieckiej, do kompetencji której, zgodnie ze statutem, należy składanie takich wniosków.

W skardze kasacyjnej powódka, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, powołała się na przesłanki przedsądu przewidziane w art.

398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. wskazując, że w sprawie występują trzy istotne zagadnienia prawne: I. Czy zrzeszenie handlu i usług jest organizacją profesjonalną czy też „koleżeńską” (jak stwierdził Sąd drugiej instancji) i jak to się przekłada na skutki prawne stosowania statutu takiego podmiotu, II. Czy wobec zdawkowej regulacji ustawowej ustawy z dnia 30 maja 1989 r. o samorządzie zawodowym niektórych przedsiębiorców, do zrzeszeń handlu i usług stosuje się, w zakresie nieuregulowanym tą ustawą, statut wydany na podstawie tej ustawy i III czy podjęcie uchwały bez wymaganego statutem wniosku jedynie uprawnionego organu osoby prawnej- Rady Kupieckiej- stanowi naruszenie prawa określone w art. 58 § 2 k.c. i w związku z tym jest sprzeczne z art. 5 k.c. i powoduje nieważność tej uchwały?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżąca nie wykazała istnienia przesłanek przedsądu, na które się powołała.

Nie uzasadniła w ogóle przesłanki przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., natomiast przedstawione przez nią zagadnienia nie mają charakteru istotnych zagadnień prawnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. powinien przedstawić zagadnienie prawne przez jego odpowiednie sformułowanie, wskazać przepis prawa, na tle którego wystąpiło, przedstawić kontrowersje i rozbieżne oceny prawne, jakie wywołuje, wykazać ich poważny i uniwersalny charakter oraz konieczność zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy zarówno z uwagi na potrzebę prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, jak i potrzebę ujednoczenia orzecznictwa sądowego (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.). Istotnym zagadnieniem prawnym może być zatem tylko zagadnienie nowe, dotychczas nie rozwiązane w orzecznictwie Sądu Najwyższego, związane z rozpoznawaną sprawą w ten sposób, że od jego rozwiązania zależy jej prawidłowe rozstrzygnięcie, istotne jednak również dla rozstrzygnięcia innych, podobnych spraw (porównaj między innymi postanowienia

Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2003 r., III CK 120/03, niepubl. i z dnia 29 czerwca 2001 r. I PKN 33/01, OSNP 2003/9/228).

Zagadnienia przedstawione przez skarżącą nie spełniają powyższych wymagań.

Żadne z nich nie zostało sformułowane w prawidłowy sposób. Pierwsze w ogóle nie stanowi zagadnienia prawnego, lecz pytanie retoryczne, postawione bez widocznego związku ze sprawą i bez odniesienia do jakichkolwiek przepisów prawnych.

Drugie pytanie również nie odwołuje się do żadnych przepisów prawnych jak też nie przedstawia jakichkolwiek kontrowersji czy rozbieżnych ocen prawnych, a zatem niewątpliwie nie jest zagadnieniem „istotnym”, we wskazanym wyżej rozumieniu.

Kwestie poruszone w trzecim zagadnieniu, w zakresie dotyczącym wykładni art. 58 § 1 k.c., były już przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego w wyrokach z dnia 27 lutego 2003 r. IV CKN 1811/00, z dnia 16 stycznia 2001 r. II CKN 350/00 i z dnia 28 października 2005 r. II CK 37/056 (niepubl.), natomiast odpowiedź na pytanie, czy podjęcie uchwały w sposób niezgodny ze statutem narusza zasady współżycia społecznego zależna jest od konkretnych okoliczności sprawy i nie może mieć charakteru uniwersalnego, a zatem nie może stanowić zagadnienia prawnego, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Należy przy tym podkreślić, że Sąd Apelacyjny rozważył ewentualną sprzeczność zaskarżonej uchwały z zasadami współżycia społecznego i trzecie pytanie skarżącej stanowi w istocie polemikę z oceną Sądu w tym przedmiocie, co ewentualnie mogłoby stanowić uzasadnienie odpowiedniej podstawy kasacyjnej, lecz nie uzasadnia twierdzenia o występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

Na wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną zasądzono od powódki na rzecz strony pozwanej zwrot kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

eb